

JADE. Nagyméretű alpi vésőbalták az újkőkori Európában, VI-IV évezred BC

Pierre Pétrequin

A nyugati Alpokban a VI. évezred végétől termelik ki a Mount Viso környékén, 1500 - 2400 m tszf. magasságban a nagyméretű jade vésőbaltákhoz (jadeitit, omfacitit, eklogit) szükséges nyersanyagot. Az V. és a IV. évezred folyamán ezeket a baltákat Európa nyugati részén mindenfelé megtaláljuk, a nyersanyagforrástól jelentős távolságra is. Az elterjedési terület sugara észak-nyugati irányban eléri a 3300 km-t (Írország) és keleti, délkeleti irányban Bulgáriáig, északra Dániáig, dél felé Sziciliáig terjed.

Az alpi jade csiszolt balták kereskedelme különleges, korábban felmérhetetlen és elképzelhetetlen jelenség a nem-egalitárius társadalmak körében, amelyek az őskori Európát alakították a Morbihan öböltől Várnáig az i.e. V-IV. évezredben.